# GAZETA KRAKOWSKA

No 95.

z KRAKOWA dnia 28 LISTOPADA 1824 roku w NIEDZIELĘ.


*Z Warszawy d. 17 Listopada.*

Na dniu wczorayszym odbyły się uroczyste exekwije za duszę JW. Marcina Badeniego, Woiewody i Ministra Sprawiedliwości. Zapadło na zawsze wieko grobowe nad Mężem powszechnie i sprawiedliwie żałowanym od wszystkich. Po tylu wymownych głosach, niech żałosny głos dawney przyiaźni, raz ostatni odezwie się nad zwłokami iego. Straciła Oyczyzna w Mężu tym Obywatela i Urzędnika przykładnego, dzieci naytkliwszego oyca, poufali wiernego przyiaciela, społeczeństwo nad wyrazy miłego grzecznego i dowcipnego towarzysza. Publiczne usługi i cnoty domowe napełniły całe życie Męża tego. W długim zawodzie, w naytrudnieyszych okolicznościach, w piastowaniu nayważnieyszych urzędów przy rzadkim rozsądku i roztropności, nie zboczył nigdy z drogi cnoty, i świętych Obywatela obowiązków.

Panuiący szukali go sami z powierzaniem mu nayważnieyszych dostoieństw. Badeni nigdy ufności ich nie zawiódł. Ziomkowie w naytrudnieyszych sporach, wybierali go za Sędzię, a wyrok iego zawsze sprawiedliwy, zawsze trafny, godził, zaspokaiał, pocieszał. W towarzyskich godzinach odpoczynku po pracy, któż bawiąc miley, przyiemniey nauczał i oświecał? Dowiódł on, że i bez obcego ięzyka można bydź wzorem prawdziwey grzeczności, wesołości i rzadkiego dowcipu. Posiadaiąc niepospolitą znaiomość i ludzi i rzeczy, w kilku nieraz uderzaiących wyrazach malował ie z zadziwiaiącą trafnością i dowcipem. Godne zachowania wyrzeczenia iego długo mile powtarzanemi będą, długo zostanie pamięć cnót i zasług iego w sercach tych, ktorzy życie bez skazy, wierne usługi, uczciwość i prawe postępowanie policzaią za naypierwsze do szacunku i wdzięczności ziomków zalety.

Znikął z oczu naszych Mąż dobrze zasłużony oyczyźnie, nie obraził on nikogo, wielu usłużył i pomógł, iakże żałowanym bydź nie ma? Ach! iak surowe zastanowienie w śmierci tey, dla tych, którzy patrząc codzień na przerzadzaiący się szereg osób, z któremi długie lata spędzili, ciężkie przebywali przygody, srogich doznawali zawodów, widzą, że wszystko w znikomem tem życiu przemiiaiącym iest tylko cieniem, i

że po tylu troskach i zapasach jedyną pociechą naszą iest nadzieia lepszey przyszłości, i ufność w Bogu nieskończoney dobroci.

*J. U. N.*

---

JPani Marya Szymanowska w podróży swoiey z Londynu do Włoch, przeieżdzaiąc przez Francyią i Szwaycaryią, dała się w rozmaitych słyszeć miastach, a mianowicie w Paryżu i Genewie, gdzie z naywiększym przyięta była zapałem; przybywszy zaś do Medyolanu dała Koncert d. 21 Października w Sali Cesarsko-Królewskiego Konserwatoryum Muzycznego, o ktorym Dzienniki tamteysze piszą co następuie:

„JPani Marya Szymanowska pierwsza Fortepianistka Nayiasnieyszych Cesarzowych Wszech Rossyy, występuiąc public nie utwierdziła tę zasłużoną sławę, która ią poprzedziła i okazała się bydź godną nayzaszczytnieyszego tytułu iakim iest ozdobiona. Trudno powiedzieć, czy ta artystka bardziey biegłośc ą czy wdziękiem, czuciem czy mocą gry swey celuie; posiadaiąc bowiem każden z tych przymiotow w rownym doskonałości stopniu, tę wyłączną ma zaletę, iż tylko sama sobie iest podobną, i nie może przez nikogo bydź przewyższoną. Nadzwyczayny iey talent zarówno znawcę iak miłostnika muzyki zachwyca. Dokładne, pewne, i czyste wykonanie mieysc nawet naytrudnieyszych, wyraz i wzniosłość w czułych notach, czarodzieyska biegłość tak w prawey iako i lewey ręce, i szlachetna postawa iey osoby czynią na słuchaczu wrażenie trudne do określenia. Sam nawet wybór sztuk muzycznych przez tę artystkę wykonywanych dowodzi iey gruntowney znaiomości muzyki i wybornego gustu. Nakoniec ieśli koncert ten, chociaż nie dany w Teatrze i nie w godzinie wieczorney, w ktorey mieszkańcy Medyolanu naylepiey zabawie oddawać się lubią, chociaż w porze roku, w której się nayznacznieysze osoby na mieszkanie wieyskie udaią, był iednym z naylicznieyszych i nayświetnieyszych iaki kiedy pamiętamy, bo zaszczycony wyborem towarzystwa i obecnością naypierwszych Artystow; przypisać to tylko można temu powszechnemu podziwieniu, ktorego Pani Szymanowska wszędzie była celem, a ktore u nas tak świetnie usprawiedliwiła. Zwalczyła ona to mniemanie, a raczey ten przesąd iakoby fortepian w długich koncertach z ciągłem upodobaniem słyszanym bydź nie mogł, bo pewni iesteśmy, że chociażby piękne utwory, w ktorych ta sławna artystka słyszeć się dała, bardziey przedłużonemi zostały, żaden z obecnych słuchaczy nie byłby zapewne życzył prędszego ich końca.„ — Koncert ten prowadzony był przez Rodaka naszego JPana Mireckiego tak zaszczytnie nam znanego, którego w Medyolanie nazywaią *il bravo Maestro Mirecki.*

*Z Petersburga d. 22 Października d. K.*

*(Z Kuryiera Litewskiego.)*

Rzeczywisty Radca tayny, Hrabia Nesselrode, obiął na powrót kierunek Ministeryum spraw zagranicznych.

Przez Naywyższe Ukazy, obiawione Rządzącemu Senatowi:

*Przez Pana Ministra Skarbu.*

Dnia 4 Października. Jego Cesarska

Mość, stosownie do podania Komitetu PP. Ministrów, w dniu 5tym Sierpnia r. b., Nayłaskawiey rozkazać raczył: znayduiącego się w instytucie Petersburgskim leśnym, cudzoziemca Juliusza von Branke, po przyięciu przezeń wiecznego poddaństwa w Rossyi, przeznaczonego do umieszczenia w wydziale leśnym, nagrodzić rangą 14 klassy.

*Przez P. Zarządzaiącego Ministeryum spraw wewnętrznych.*

Dnia 7 Października. Jego Cesarska Mość Naywyżey rozkazać raczył: sprawuiącego obowiązki Horodniczego, w mieście Kozłowie, w Gubernii Tambowskiey, odstawnego Majora Jesipowa, utwierdzić w tym obowiązku.

---

Ukaz Rządzącego Senatu.

*O przepuszczaniu przywożonych do Rossyi tabaki i porteru, pochodzących z Królestwa Polskiego, za opłatą naznaczoney poszliny.*

Rządzący Senat, wysłuchawszy przedstawienia P. Ministra Skarbu, iż dnia 11 przeszłego Lipca P. Zarządzaiący Ministeryum spraw zagranicznych oświadczył P. sprawuiącemu obowiązki Ministra Sekretarza Stanu Królestwa Polskiego, iż Jego Cesarska Mość Naywyżey Rozkazać raczył, iżby przywożone do Rossyi tabaka i porter, pochodzące z Krolestwa Polskiego, przepuszczane były: pierwsza za opłatą połowy poszliny, naznaczoney od tabaki przywożoney zagraniczney, a drugi za tęż poszlinę, iaka naznaczona od porteru zagranicznego, z tem, iżby przy nich składane były świadectwa pochodzenia. P. Minister Skarbu, donosząc Rządzącemu Senatowi o tym Naywyższym Reskrypcie, prosił podać to do powszechney wiadomości, przydaiąc, że względem przywiedzenia go do skutku do urzędów tamożennych uczynione zostało należyte rozporządzenie. Rozkazali: dla należytey o tym Naywyższym Jego Cesarskiey Mości rozkazie wiadomości, powszechnego obwieszczenia i powinnego, co do kogo należeć będzie, wykonania, posłać Ukazy do wszystkich Rządów Gubernijalnych i obwodowych, do Woyskowey Kancellaryi Woyska Dońskiego, także do mieysc Urzędowych, do PP. Ministrów, Kontrolera Panstwa, Woiennych Jenerał Gubernatorów, Woiennych Gubernatorow zarządzaiących sprawami cywilnemi, Jenerał Gubernatorów i Woyskowego Atamana Woyska Dońskiego; a do Nayświętszego Rządzącego Synodu, do Departamentów Rządzącego Senatu Petersburgskich i Moskiewskich i do ich Powszechnych Zebrań przesłać uwiadomienia. Dnia 25 Września 1824 r. (*Z 1go Departamentu.*)

*Z Paryża d. 11 Listopada.*

O odwiedzeniu przez Króla tuteyszego głównego szpitala (*Hotel Dieu*) zawieraią ieszcze pisma tuteysze co następuie: Gdy Krol odwiedzaiąc wszystkie publiczne zakłady zacząwszy od domu Jnwalidów, wszedł także d. 7 b. m. o zapowiedzianey godzinie 1 z południa w towarzystwie Delfina do szpitala głownego. Od Ludwika S. nie odwiedził żaden z panuiacych tego szpitala. Przy wniyściu był Monarcha mową przez Prefekta Sekwany powitany, który mu poiedynczo wszystkich urzędnikow szpitala przedstawił, potem udał się do kaplicy, gdzie przyiął go Arcybiskup odśpiewaniem *Te Deum.* Po wyyściu z kaplicy

rozmawiał Król z lekarzami szpitala i pytał się o liczbę chorych i ich potrzeby. potem rozmawiał z Pannami miłosiernemi usługuiącem chorem i pochwaliwszy ich powołanie, zachęcał do dalszey usługi. Obok tych Panien znaydowała się pewna liczba Dam wyższego Stanu, która przynaymniey pośrednio zatrudniaią się tym szpitalem, a mianowicie Xiężne Duras i Montmorency, Hrabinę Seguier, Margrabinę Pastoret i inne. Król powiedział każdey z nich coś obowięzuiącego, a między innemi rzekł do Pani Pastoret: "Spodziewałem się, że tu WPanią zastanę, bo wszędzie iestes, gdzie coś dobrego zrobić można.„ Zonie zaś Naczelnego Lekarza szpitala, Barona Dupurten powiedział J.K.M. że wszystko co tu widzi, znayduie przedziwnem, bo może WPani Mężowi dopomagasz. W salach chorych kazał sobie Monarcha przez obecnych lekarzów dawać wyiaśnienia o niektórych chorych. W sali, w ktorey publiczne lekcyie chirurgiczne są dawane, przedstawiono Krolowi wszystkich uczniów, których zachęcał do przykładania się do swey nauki. W sali operacyy kazał okazać sobie naywaznieysze chirurgiczne instrumenta i naynowsze ich ulepszenia, zwłaszcza do wyrzynania kamienia. W Kamerze bielizny podobał się Królowi zapas bielizny, iey uporządkowanie i sposób utrzymania. Nawet kuchnia nie uszła iego oka; kosztował chleba, rosołu i nakoniec kazał podać sobie szklankę wina, którą za zdrowie chorych wypił. Nie pominął Król mieszkania Siostr miłosiernych w tym szpitalu chorym usługuiącym, których Panna Starsza witaiąc go, wyraziła: "W. K. M. na wzór Wysokiego Przodka swoiego Ludwika S. pamiętasz o ubogich chorych. Chorzy ci błogosławią W. K. M. i proszą Boga o długie i szczęśliwe W. K.M. panowanie, a Bóg raczy wysłuchać ubogich!„ Król odpowiedział: poczytałbym się za szczęśliwego gdybym był w stanie iśdz za śladem Ludwika S. Po wiernem poświęceniu się waszemu powołaniu spodziewam się iednak, iż wspierać będziecie dobre moie myśli, za co wam będę wdzięczny. Nakoniec udał się Król do sali umieraiących, gdyż nie chciał nic pominąć, i rzekł do czuwaiących Panien miłosiernych: życzyłbym, żebyście tu iak naymniey miały do pilnowania! Wsiadaiąc do powozu rzekł do Naczelnego Lekarza: za wszystko, co tu widziałem, oświadczam WPanu naykzupełnieysze zadowolenie.

W Lill tak ścisłą zaprowadzono policyią, iak gdyby zachodziło niebezpieczeństwo oblężenia tey twierdzy: wszystkie karty bezpieczeństwa muszą bydź co trzy dni zmieniane.

P. Kalbo. młody wierszopis z Zante, wydał w Genewie ody w nowogreckim ięzyku.

Przy dalszych w Famars (pod Walenc enną) kopalniach znaleziono 2 szychty zakopanego żyta, a trzecią białego prochu podobnego do mąki. Między temi szychtami znaydowały się dwa kamienie w kształcie do mełcia krup, z których ieden na drugi się nadawał, i gruby kloc drzewa. Rzymskie te zabytki będą odrysowane.

Z nadzwyczaynego miesięcznego 2 milliionowego Fr. wydatku na stoiące w Hiszpanii (nasze woysko zmnieyszonych zostanie przez cofnienie części tego woy-

ska i zniesienie głównego iego sztabu 800,000 Fr.

Z listów P. Chateaubriand do iednego z pierwszych Parów, które wczoray z druku wyszły, zawiera Dziennik Sporów następuiący wyimek: "Ktoby sądził, iż Ministrowie mogą się poróżnić z Królem, przyznałby Ministrom wyższą od samego Króla władzę. Przecież to iest zupełnym fałszem, bo Ministrowie nie posiadaią równego z Królem istnienia; on iest wszystkiem, a oni tylko czemsi przez niego. Rozbiia ich lub zachowuie iak naczynia. Król niema nic wspólnego z prożnością Ministrow i nie wchodzi w ich sprzeczki. Jeżeliby więc Ministrom przyszła myśl, aby dla wzniecenia niezgody ich ganiono, a Króla chwalono, tedy słusznie zarzucićby im można, że ani o swey nicości, ani o wielkości władzy Króla dokładnego nie maią wyobrażenia."

W tych dniach zakończone zostały badania względem popełnionego w lasku Vincennes zaboystwa; Papavoine był ostatni raz słuchany; odpowiedzi iego były słabe i czasami zalewał się łzami.

D. 7 b. m. przy Fresne wzniosła się na powietrze eskadra z 5 balonów złożona. W gondołach tych balonów znaydowali się PP. Dupuis-Delcourt i Richart.

W Szampanii zalane także zostały drogi i niemożna po nich ieździć. Rzeki Rodan i Saona tak nagle wylały, iż mieszkańcy zaledwo siebie i dzieci uratować potrafili i wszystkie rzeczy zastawić musieli. W Lunewilu 8 domów między rzeką Vezouz i kanałem stoiących zaskoczyła tak nagle woda, iż mieszkańcy nie mogli ani siebie ratować, ani w żywność się opatrzyć. Z okien naywiększych pięter widziano tych nieszczęśliwych wołaiących o pomoc, lecz niemożna było dać iey aż po 24 godzinach. Ludzie podaiący im żywność brnęli po piersi w wodzie. W tamteyszey kopalni soli zrządziła woda do 80,000 Fr. szkody.

Don Juan Erro, syn byłego Ministra skarbowego tegoż nazwiska, wyiechał d. 31 z. m. z Marselii, gdzie sprawował urząd Konsula Hiszpańskiego, przez Perpignan do Barcelony.

— D. 13 —

D. 10 w wieczór powrócił Król z Compiegne do Paryża.

Pomiędzy Deputowanemi, którzy d. 7 złożyli Królowi swoie uszanowania, znaydowali się Jenerał Foy i Hr. Girardin. Sądzą, że izby d. 15 Grudnia otworzone zostaną.

Onegday dzieci Marszałka Xięcia Tarentu, Margr. Lauriston, Margr. Oudinot i Vicehrabi Talon trzymane były osobiście przez Króla i Delfina do chrztu. Potem prezydował Monarcha na radzie Ministrów.

W okolicach Baiony stać będzie korpus obserwacyyny

D. 9 b. m. zebrała się dwunasta legiia gwardyi narodowey, dla obchodzenia imienin Króla. Pod czas obiadu, do którego zasiadło 150 officerów, podofficerów, grenadyierów i strzelców, spełniono z zapałem zdrowie Króla, iego pomyślności, &c.

P. Karol Dupin, członek akademii, zapobiegł teraz oddawna czuć się u nas daiącey potrzebie. Zbywało nam bowiem dotąd na publiczney szkole, w którey rzemieślnicy w godzinach dogodnych czerpać mogliby nauki. P. Dupin założył w obszernym budynku kurs jeometryi

i mechaniki z zastósowaniem obu tych nauk do kunsztów, który co środę w wieczór daie.

Wielki obraz Gericault, wystawiaiący rozbicie okrętu Meduza, został po śmierci tego artysty przez iego przyiaciela za 6000 Fr. kupiony, i Muzeum darowany.

Powietrzni żeglarze, którzy d. 7 wznieśli się na balonowey eskadrze w górę, spuścili się w dobrym zdrowiu na dół. Na wysokości 430 stop okazywał ciepłomierz 3ci stopień pod zero.

W zeszłym tygodniu przybyło do Kale 13 poeztowych statków z 427 osobami, i tyleż prawie podróżnych odpłynęło ztamtąd do Londynu, pomiędzy którémi znayduie się dotychczasowy sprawuiący w Madrycie interessa Saskie, Radca poselstwa Biederman.

*Z Madrytu d. 4 Listopada.*

Dwór ciągle bawi ieszcze w Eskurial.

Nayżywsza Rada ogłosiła względem Xięży, którzy do taynych towarzystw należeli lub przestąpili przepisy Religii, następuiące Królewskie rozporządzenie: 1) Xięża są równie iak inni Królewscy poddani w przebaczeniu pod d. 1 Maia obiętemi; a przeto wolnemi są od wszelkich cielesnych, cywilnych i pieniężnych kar, które ich postępowanie podczas tak zwanego konstytucyynego rządu na nich ściągnąć mogło. 2) Ci, którzy znayduią się w więzieniach lub przed sąd są stawionemi, mogą w moc rozporządzenia z d. 12 Czerwca r. b. żądać swoiego uwolnienia. Lecz 3) nie mogą żądać przywrócenia siebie do plebaniy lub prebend. Prośby w tey mierze podawać powinni do dyiecezyalnych Biskupów, które ci wedle przepisów prawa kościelnego rozwiązywać będą.

Nowym wyrokiem rozporządził Król iż na Korregidora w miastach pierwszego rzędu obieranym bydź nie może, kto nie posiada 1000 piastrów rocznego dochodu.

Jenerał major Eguia mianowany iest tymczasowym Jenerałem kapitanem Galicyi.

Minister Zea Bermudez mianował 6 dyrektorow w swoim wydziale spraw zagranicznych, pomiędzy ktoremi znayduie się także brat iego.

Fregaty Hiszpańskie, które w Korunie do wyprawy przeciw Ameryce uzbroione zostały, dopiero za 6 tygodni będą mogły odpłynąć. Pułk Unii, który płynąć ma do Ameryki, będzie wkrótce uzupełniony. Pod brzegami Galicyi nie słychać więcey o krążeniu korsarzów.

Padług oznaymionych tu doniesień Vicekróla Peru, sprawa Roialistów w tey prowincyi znayduie się w nader dobrym stanie; Boliwar iest od Valdeza i Cantarak żywo ścigany, którego propozycije do ugody odrzucone zostały.

W nocy na 27 z. m. (pisze Dziennik Paryzki Gwiazda) wszyscy officerowie iednego pułku w Portugalii nie wiedzieć dla iakiey przyczyny uwięzionemi zostali.

— D. 5. —

D. 23 z. m. (iak Dzienniki Paryzkie Sporów i Monitor donoszą) odbyła się w Eskurial rada Ministrow, na którey znaydowało się wielu zagranicznych Posłów. Zapewniaią, iż na tey radzie była rzecz o uznaniu kapitulacyy, któ-

re w r. z. pomiędzy konstytucyynemi Hiszpańskiemi i Francuzkiemi Jenerałami zawarte zostały. Głównym iey zaś przedmiotem było ustąpienie z Hiszpanii osadniczego woyska: tak iż do końca bieżącego miesiąca żaden Francuzki żołnierz znaydować się nie będzie w murach Madryckich. Tak sprawuiący interessa Francuzkie, P. Bois-le-Comte, iako też Jenerał Digeon znaydowali się w Eskurial, dla oznaymienia Krolowi o ustąpieniu woyska Francuzkiego z połwyspu. Od tego czasu przewiiaią się ustawicznie noty między P. Bois-le-Comte i Ministrem Zea Bermudez. W sześciu tylko mieyscach pozostać się maią osady Francuzkie, to iest: Kadyxie, Barcelonie, Figueras, Urgel, Pampelunie i San Sebastian; dowodcy ostatnich 4 miast zostawać będą pod rozkazami Jenerała nayblizszey woyskowey dywizyi, dowodcy zas w Kadyxie i Barcelonie odbierać będą rozkazy prosto od Ministra woiennego Francuzkiego. Z pomiędzy wielu rozchodzących się z powodu ważnego tego zdarzenia wieści, naypodobnieysza do wiary zdaie się bydź, że Dwor uda się na mieszkanie do Burgos, gdzie od 4 miesięcy czynią przygotowania do pomieszczenia Rodziny Królewskiey. Jednak przygotowania te czynione tylko bydź mogą na przyięcie Xięcia Maxymiliiana Saskiego, ktory w krotce ma do Hiszpanii przybydź, i Hr. Cotres z świetnym orszakiem przeciw niemu wysłany został. Od 1go b. m. zagraniczni Posłowie miewaią częste narady.

Do odciągnienia woysk Francuzkich czynione iuż są przygotowania; pozostać tu iednak maią oba pułki Szwaycarskie na żołdzie Francuzkiem będące.

Rozchodzi się, lubo niepewna ieszcze wieść, o nowey zmianie Ministrów naszych, wedle którey P. Ariona, były Intendent jeneralny policyi, otrzymać ma Ministerstwo sprawiedliwości, a Jenerał Odonnel woienne.

Jenerał Nabot dowodzący w Kartagenie, został uwięziony.

Woyskowa kommissyia powiatu tuteyszego posłała do Baracas nad Tagiem, dwa członki dla osądzenia pewney liczby mieszkańców, ktorzy należą do spisku w Paredes.

Do Lizbony nadszedł z Londynu okręt z kulami i działami. Słychać, iż rząd Portugalski zamyśla ztamtąd więcey ieszcze potrzeb woiennych sprowadzić.

*Z Londynu d. 9 Listopada.*

N. Król miał znowu przed kilku dniami napad podagry i dla tego nie ziedzie w przyszłym tygodniu do Londynu.

Dzisieysza Gazeta Dworska zawiera mianowanie Lorda Granville, dotychczasowego naszego Posła przy Dworze Niderlandskim, Posłem przy Dworze Francuzkim, a dotychczasowego Posła przy Dworze Rossyyskim, Posłem przy Dworze Niderlandskim.

Podług Gazety *Sun* P. Karol Stuart dotychczasowy nasz Poseł w Paryżu przeznaczony iest na Gubernatora twierdzy St. George w wschodnich Jndyiach.

D. 5 b. m. pobiegł zząd Goniec Jates z pismami do Wiednia.

Kupcy spodziewaią się, iż wkrótce porty nasze do wprowadzenia ięczmienia z zagranicy otworzone zostaną. Normalna cena, po której wolny iest dowóz, wynosi 40 szylingów za kwarter. Na ostatnich 4rotygodniowych targach cena

średniego przecięcia wynosiła 39 szylingow 1 3/4 penca. W Londynie od 5'tygodni płacono kwarter jęczmienia po 46 szyl: i 3 p. Od 27 Września do 30 Października przyprowadzono tu Tamizą 20,439 kwarterow tegoż gatunku zboża.

Mówca niższey izby, P. Sutton, powrócił tu z swey podróży na ląd stały.

Będące teraz w ruchu w Anglii parowe machiny stanowią siłę 320,000 koni lub 1 mill. 92,000 ludzi.

Przybyłe dziś z Malty listy potwierdzaią odniesione przez Greków na początku Października świetne zwycięztwa. Prawie cała flotta ma bydź częścią zniszczona, częścią zabrana.

Niemal co tydzień poświęcaią Biskupi w stolicy powiększey części w sposobie nowey budowy wystawione kościoły.

Nauka prawa zwiększa się tu równie iak w innych kraiach; w sądzie Westminsterskim zapisało się niedawno 154 praktykantów.

Nadbrzeżne Władze Hiszpańskie zerwały wszelki związek z Gibraltarem.

W Deal czynione są wielkie budowy morskie, na których zobaczenie udał się tam Minister Hr. Liwerpool.

Ogromny tratwowy statek z Ameryki, Kolumbus, zaciągniony teraz został do Blackvall. Dziś chcą go do Wapping zaciągnąć. Niezmierna liczba ciekawych zbiega się na iego widzenie.

Podług listow z Gibraltaru Odonnel utracił prezesowstwo nad kommissyią woyskową w Andaluzyi, ponieważ surowość iego tak wielkie zrządziła nieukontentowanie, iż rząd Madrycki do tego kroku był zniewolony. Obraźliwe iego listy, które do Gibraltaru pisał, dały także powod do zażaleń w Madrycie.

Podług prywatnych listów z Tangeru pod d. 7 Października, Konsul Francuzki, który po złożeniu Konsula Hiszpańskiego sprawy iego obiął, podał Cesarzowi mocne przełożenie o wydanie zbiegów Hiszpańskich. Rozgniewał się o to Cesarz i kazał mu oświadczyć, iż bez zwykłego przyięcia nie uznaie żadnego zastępcy Konsula, i że ieżeli sam nie chce otrzymać paszportu do wyiazdu, niema się nadal wdawać o osoby szukaiącego w iego kraiu przytułku.

Naynowsze listy z Nowegoiorku pod d. 16 Października nie potwierdziły dawnieyszych doniesień o zwycięztwie Boliwara. Zgoła naynowsze doniesienia o stanie połudnjowey Ameryki w pismach Amerykańskich tak z sobą są sprzeczne i podeyrzane, iż prawdy doyść z nich niemożna. Podług iednych d. 9 Sierpnia przyprowadzono jeńców Hiszpańskich do Panama i Boliwar wszedł do Limy; podług drugich Chili i Buenos-Ayres uzbraiaią się przeciw Kolombii, ponieważ Boliwar na wzór Iturbida chce się ogłosić Cesarzem. Że ostatnia wiadomość pochodzi od stronników Torre Tagles, niepodlega żadney wątpliwości. Następuiący wyimek z listu Angielskiego officera, który znaydował się przy wyszley z Porto. Bello do Chagres wyprawie zawiera niektóre ciekawości:

*Z zatoki Limon (o 10 mil Angielskich na wschod od Chagres) d. 5 Września.*

Wyprawa nasza pod rozkazami Komodora Daniels przybyła tu szczęśliwie. Zatoka ta niebyła dawniey prawie nikomu znana; lecz była pod osobistem kierunkiem Komodora, którego gorliwość na wielką zasługuie pochwałę, przez dwa dni rozpoznawana i na bezpieczne pomieszczenie wielkiey flotty za zdatną uznana, poczem zawinęła do niey eskadra. Ograniczny ląd nie iest wcale zamieszkany i niewidać iak tylko nieprzebyte kokosowemi drzewami zarosłe płaszczyzny. Mimo tego Boliwar kazał w przeciągu 3 miesięcy przezeń przeciąć drogę na 9 mil tak szeroką, iż 4 ludzi obok siebie iśdź nią może. Tą drogą przeszliśmy do Panama. Dzieło to poczytanym iuż bydź może za ważne do połączenia obu morz. Wyprawa nasza składa się z 3500 ludzi; dowodzi nią Pułkownik Manega, waleczny officer, a drugim iey dowodcą iest Podpułkownik Broke Joung. Boliwar żądał wyraźnie, aby wszyscy znayduiący się w służbie Kolumbiyskiey Angielscy officerowie do niego przybyli. Officerowie i żołnierze odebrali przy wsiadaniu na okręty naprzód 3ch miesięczny żołd i po 3 mundury.

DODATEK
DO № 95.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 28 LISTOPADA 1824 roku w NIEDZIELĘ.

*Z Wiednia d. 19 Listopada.*

J. K. Wysokość Xzę Jan Saski z Wysoką swoią Małżonką, Królewną Bawarską Amaliią, przybyli tu onegday z Drezna i wysiedli do C. K. zamku.

*Z Berlina d. 18 Listopada.*

Przybyli tu z Lipska Kr. Neapolitański nadzwyczayny Poseł przy Dworze Duńskim, Xżę Pignatelli, i tegoż Dworu Poseł przy naszem Dworze, Margr. Cagliari, tudzież z Hanoweru Kr. Duński Radca tayny i Szambelan, Hr. Hardenberg - Rewentlow.

Wyiechali ztąd Ces. Rossyyski polowy Strzelec Gestuszenhoff gońcem do Warszawy, a Kr. Francuzki gabinetowy Goniec Leissent do Paryża.

*Z Lipska d. 15 Listopada.*

Dnia wczorayszego wyiechali z Drezna J. C. W. Wielki Xżę Rossyyski Konstanty i iego Małżonka Xiężna Łowicka.— Tegoż dnia wyiechali z teyże stolicy J. K. M. Xżę Jan i iego Małżonka do Wiednia.

Po kilkodniowych gwałtownych burzach i ulewach słyszeć się tu dał d. 14 Listopada o godzinie 4 zpołudnia opodal trzask pioruna i grzmot, a d. 15 o godzinie w pół do 8mey zrana nastąpiła burza, grad i grzmot, po których piorun uderzył.

*Z Hamburga d. 15 Listopada.*

Doznaliśmy tu tak wielkiego przybyszu wody, iakiego od zeszłego wieku niepamiętamy. Wylew wody d. 3 do tego doszedł stopnia, iż pomiędzy wielu częściami miasta nawet wozami był związek przerwany. Wyspy Elby od Stintssne wystawiały smutny widok, bo wszystkie domy zdawały się bydź aż pod dachy w wodzie. Mowią także o zerwaniu grobli pod przeciwnym brzegiem Elby. Czyli istotnie nieszczęśliwy ten wypadek nastąpił, poźniey dopiero dowiemy się. W Altonie niższe okolice miasta są zalane. Zastanowienia rzecz godna, iż za zniżeniem się Elby o godzinie 11 przed południem woda zdawała się bardzo zwolna uchodzić, a iednak prędko zniknęła. O godzinie 2 zpołudnia zachmurzyło się niebo, padał grad i słyszano uderzaiące pioruny. W tey chwi-

li (o godzinie 10 w wieczór) znaki zapowiadaią nowy przybysz wody.

Pocztowy statek Kapitana Hart, który d. 2 Listopada, dniem przed burzą z Hamburga odpłynął, przybył dopiero d. 10 b. m. z utratą szalupy do Harwich.

*Z Drezna d. 4 Listopada.*

Xżę Leopold Sasko-Koburgski miał podczas swoiego tu bawienia kilka posłuchań u Krola, które, iak mowią, tyczyły się Xięztwa Koburgskiego.

Wkrótce oczekiwany tu iest nowy Angielski Poseł, P. Chad.

Sławnego naszego Chemika, Radcy nadwornego Struve, sztuczne wody odwiedziło tego lata około 700 gości.

*Od brzegów Menu d. 14 Listopada.*

D. 11 b. m. Hrabina Survilliers (żona Józefa Bonaprtego) przybyła do Frankfortu.

W mieście Simmern dwa mieszkaiące razem wyznania dały niedawno chwalebny przykład braterskiey miłości. Gmina Ewanielicka postanowiwszy swóy cmentarz powiększyć, musiała razem iego mury rozszerzyć. Gmina Katolicka bez wezwania przyłożyła się do tey pracy i każdy członek tyle dopomagał ręczną robotą i sprzężaiem, ile Ewanielicki.

W okolicy Wetzlar, a mianowicie w państwie Braunfels pokazało się mnostwo wściekłych lisów, które w Edingen pokąsały owczarza i dziewczynę. Ubito ich już znaczną liczbę, lecz nie spodziewaią się ich wytępienia, poki do zimowych iam nie wrócą.

Na ostatniey Frankfortskiey giełdzie pytano się szczególniey o Pruskie obligacyie i znaczną liczbę ich zakupiono. Dom Rothschilda płacił ie po 90 za sto. Sądzą, iż te papiery bardziey się podniosą, skoro zprawdzi się wiadomość o utworzeniu narodowego Pruskiego banku.

Ministerstwo skarbowe Wielkiego Xięztwa Hesko-Darmstadskiego uwolniło wszystkich mieszkańców, ktorzy na początku bieżącego miesiąca przez wylew wody w prowincyiach Starkenberg i Nadreńskiey Hessyi szkody ponieśli, na miesiące Listopad i Grudzień od gruntowego podatku, i z rozkazu rządu otworzone zostały w innych prowincyiach składki na wsparcie poszkodowanych.

*Z Rzymu d. 31 Października*

Oyciec S. odwiedza ciągle tuteysze kościoły i publiczne zakłady. D. 25 odwiedził dawny kościoł S. Anastazego nad trzema źródłami, ktory ieszcze Papież Honoryusz I. założył, a Leon III. w r. 800 wybudował. Z rozkazu Oyca S. nietylko ten kościół, ale i stoiący obok niego przed 7 wiekami zbudowany klasztor Cystersów będą naprawione. Filarowe obrazy oddane są staranności Malarza Camnecini. D. 28 zaiechał Oyciec S. przed Seminarium Rzymskie, w którem umieszczone teraz iest kollegium Węgierskie. Obeyrzał całe iego urządzenie i przypuścił tamteyszych XX. do ucałowania nóg.

Kommissyia naukowa mianowała do 4 wydziałów Uniwersytetu Bonońskiego 54 professorów.

*Z Bruxelli d. 11 Listopada.*

Lord Granville odiechał ztąd d. 8 b. m. do Paryża.

Wczoray przebiegł tędy Angielski gabinetowy goniec z Londynu do Wiednia, a dziś dwóch kupieckich do Amsterdamu.

Na onegdayszem posiedzeniu druga izba Stanów jeneralnych przyjęła iednomyslnością dwa proiekta względem milicyi i zprostowania granic między prowincyiami Geldryi, Utrecht, połnocną Brabancyią, &c.

*Od granic Tureckich 26 Października.*

Gazeta Powszechna zapewnia, że admiralski Turecki okręt bez masztów i żaglów, w towarzystwie iedney fregaty, do Stambułu przybył; aże nie znaydował się na nim Kapitan Basza, przeto sądzą powszechnie, iż flotta znaczne poniosła klęski. Od tygodnia rozchodziłysię już tam trwożliwe wieści, a szyprowie z Mitylene zapewniaią, iż znaczna część flotty iest zniszczoną. Z strony lądu nadchodzą niemniey smutne doniesienia. Woysko Seraskiera Derwisz Baszy, które Moreą zdobydź miało, i któremu 2000 Janczarow w posiłku posłano, było iuż gdy te posiłki nadeszły, zniszczone. Janczarowie zwrócili się zaraz i zostawili losowi tego wodza. Wielu z nich przybyło do Stambułu i opowiadaniami swoiemi powiększyli niespokoyność. Większa część Baszów którym Porta posłała pieniądze na prowadzenie woyny, zatrzymali ie dla siebie.

Jnne doniesienie z Odessy pod d. 12 Października zawiera, że oddział Egipskiey flotty, który uszedł zguby w bitwie d. 7 Października, po oddaleniu się Kapitana Baszy do Dardanellów, został przez Greków dognany i całkiem zniszczony. Z połączoney wielkiey siły morskiey nie pozostało zatem nic do zwalczenia i Archipelag Grecki iest od Barbaryyskich flott oswobodzony.

Doniesienia Konsulów z Stambułu pod dniem 20 Października potwierdzaią powyższe podania, lecz o losie Kapitana Baszy nie mogą nic z pewnością donieść, to tylko pewna, że na okręcie swoim nie powrócił do Dardanellów, zachodzi domysł, że albo się spalił albo sam sobie życie odebrał, albo też wcześniey inkognito udał się do stolicy.

Lord Strangford odiechał z Stambułu

## Teatr Narodowy.

Dziś w Niedzielę dnia 28 Listopada Daną będzie Reprezentacya Komedyi w 3 aktach, z francuzkiego: *Dway Grenadyerowie.* Poczem nas ąpi wcale nowy układu JP. Heissa w 1 akcie, Amerykański z muzyką JP. Wollanek z Pragi B a l e t: *Hiszpanie w Ameryce.*

## DONIESIENIA.

Komornik Sądowy uwiadomia Publiczność, iż d. 30 Listopada r. b. o godzinie drugiey po południu, odbędzie się w Krakowie w Sukiennicach w Rynku stoiących w drodze Exekucyi Sądowey przez publiczną Licytacyą Sprzedarz ruchomości iako to: Słabanów drewnianych, Stolików, Lanszaftów, Stołków, Kufra i t. p. za gotowe pieniądze; maiący chęć licytowania na powyższym mieyscu i terminie licytacyi zechcą się stawić. — W Krakowie d. 25 Listopada 1824 r.

*Jo. Słodkowski*, Kom. Sąd.

Dnia 7 Grudnia r. b. 1824 o godzinie 10 przed południem w Krowodrzy przy Krakowie w Gminie VIII Zwierzynieckiey w domu pod L. 8 nad Rzeką Rudawą

przy Browarze sytuowanym, odbędzie się sprzedarz w drodze Exekucyi Sądowey przez publiczną licytacyą ruchomości iako to: Koni trzech, Wieprzow Karmnych, Słodu korey 80, lustra, Zegaru stołowego, Komod i innych Mebli i sprzętow domowych, wszystko za gotowe pieniądze.

W Krakowie dnia 27 Listopada 1824 r.

*Jacek Kawecki*, Kom: Sad:

Dnia 7 r. b. o godzinie 9 ranney, o 3 po południu w Zydowskiem mieście przy Krakowie pod L. 163 sprzedane będą Stoły, Kanapy, Lichtarze i t. p. tudziez dochody tegoż domu na lat trzy wydzierżawione zostaną.

W Krakowie dnia 27 Listopada 1824 r.

*T. Jarzyński*, Kom: Sąd:

Dnia 30 b. m. i r. o godzinie 9 ranney w Krakowie pod L. 26 i 27 t. i w Kancellaryi podpisanego Komornika sprzedane będą Stoły, Stołki, Szafa i t. p. tudzież dochody piętra pierwszego Kamienicy w Krakowie pod L. 573 przy Ulicy Szpitalney na rok ieden wypuszczone będą. — W Krakowie d. 26 Listopada 1824 r.

*T. Jarzyński*, Kom: Sąd:

Sukcessorowie ś. p. Antoniego Morbitzera, chcąc pozostały po tymże znaczny i dobrze assortowany Skład rożnych świeżo nadeszłych naynowszych Towarow iedwabnych i bawełnianych, niemniey Płócien, Gallanteryi, Porcellany i t. p. zupełnie wyprzedać, maią zaszczyt Prześwietną Publiczność zawiadomić, iż Skład ten w Kamienicy pod L. 236 przy Rynku głownym, w następuiący Poniedziałek, to iest: dnia 29 Listopada r. b. otwartym zostanie i Towary wzmiankowane w iak naymiernieyszey cenie sprzedawane będą.

W Krakowie dnia 27 Listopada 1824 roku.

Niżey podpisany ma honor polecić się po pierwszy raz Szanowney Publiczności nowym wynalezionym przez siebie Szuwacksem, który nietylko dodaie trwałości w chędożeniu z powodu że się składa z cząstek tłustych, ale nadto rzeczony Szuwachs od wszelkich Angielskich zasługuie istotnie na pierwszeństwo, tudzież Mydłem francuzkim, które osobliwą własność ma, że wszelkie plamy wyciąga; że zaś nie dłużey iak dni 14 w tuteyszey Stolicy zabawić myśli, przeto iest w mocney nadziei, iż Szanowna Publiczność wynalazek ten iako dogodny licznym odbiorem obdarzy. Mieszkanie moie iest w Kaźmierzu pod L. 66.

*Herman Pinsk.*

Podpisany ma honór uwiadomić Szanowną Publiczność, iż z tegorocznego Jesiennego Jarmarku Lipskiego, sprowadził do Handlu swego, w Krakowie, przy Ulicy Floryańskiey, pod znakiem Kollos Rodyiski istnieiącego, znakomity Zapas różnych Towarow, iako to: Materye na Suknie, Wstążki, Płócienka, Chustki i Szale Francuzkie, Chusteczki i Szaliki iedwabne, Kamizelki i Chustki Męzkie, Toalety Męzkie i Damskie, różne Galanterye z Bronzu i Plattyny w naypięknieyszym guście, Lampy stołowe i i ścienne, Wazony z kwiatami, Kwiaty i Pióra; tudzież piękną stołową na ośmnaście Osób Porcelanę Saską, filiżanki francuzkie, i t. p. Także srebra różne proby dwunastey i trzynastey, iako to: Maszyny i Imbryki do Herbaty, Koszyki na frukta, Lichtarze stołowe i ręczne, Imbryczki do śmietanki, Cukierniczki, Solniczki, Kubki i Puharki, Koszyczki robotą filogranową, Łyżeczki do kaffy i śmietanki, Filiżanki sztucce dzieciinne w futerałach, Noże do fruktow, Natparstki, Igielniki i różne piękne Artykuły odznaczaiące się gustownem fassonem lekkością i naypięknieyszą robotą. Daley zbiór Numizmatów srebrnych w futerałach z przyzwoitemi napisami ściągaiącemi się do okoliczności Chrztu S. Wszystkie te wyżey wyszczególnione i inne naypięknieysze Towary, za naymierniey-szą Cenę pozbywać ofiaruie, i z temi łaskawey pamięci Szanowney Publiczności poleca się.

*J. K. Piechocki.*